

مشرق و غرب

مطبعه و محل اداره :

جفال اوغلنده امنيت
صندوغی جوارنده
شنگول يقوشنده
۲۷ نومرو

سلکمه موافق آثار
جدیده مع المنونبه
قبول اولنور

درج ایدله یین آثار اعاده اولنار

دیر ، فلسفه ، علوم ، حقوق ، ادبیات تاریخ ، سیاست و بالخاصه احوال و شئونه اسلامیه بحث ابر و دهفته ده بر نشر اولنور .

آبونه بدلی

صاحب و مؤسسلری :

ابوالعلا زین العابدین - ح . اشرف ادیب
تاریخ تأسیسی

سنه لکی	التی آیلانی	غروش
ممالک عثمانیه ایچون	۶۵	۳۵
روسیه	۶۵	۳۰۵
سائر ممالک اجنبیه	۱۷	۹

۱۰ تموز ۳۲۴

در سعادتده نسخہ سی ۵۰ یاره در

قیرله دن مقوا بورو ایله کوندریلیرسه سنوی
۲۰ غروش فضله آلنیر

عدد : ۱۹۹۹

۱۸ ذی القعدة ۱۳۲۹ پنجشنبه ۲۷ تشرین اول ۱۳۲۷

یدنجی جلد

چادر لرله ایچنده کی اشیایی بیراقش ، همان مملکتته جان آتمش .
 قالان اموال و اشیایی (غلام علی خان) اغتام ایدره ک اشییایی
 عسکره داغیتمش ، چادر لرله ده خبر ظفرله پدرمه ارسال ایلمش .
 شو مزده اوزرینه علی العجله قالقوب عیجه مک نزدیکه کیتدم
 و نائل اولدیغیمز سعادت موقتیدن کنه دیسنی تبریک ایتدم .

منجی

طاهر المولوی

اسلامده فن و فلسفه

ابن سینا « ابو علی حسین بن عبدالله » — شرقک بو داهی
 اکبری بر خارقه ذکا ، بر نادره عرفاندر . تاریخ ، ابن سینا کی
 وقتندن اول انکشاف و تکامل ایتمش دماغلری نادره آقید ایلمش
 و بو کی ذکالری بر خارقه اوله رق تصویره مجبور اولمشدر .
 ابو علی ، یورولمق بیلمز بر دماغ ، متین و بی پایان بر مفکره ،
 کسکین و جوال بر ذکا ، حیرتبخش بر حافظه خارقه نما ایله ممتاز ایدی .
 هر کس کی ابن سیناده بر چوق معلملردن درس کورموشدی .
 فقط ، معلمینک تقریر لرله شاگردک اوکرندیکی شیلر آره سندکی
 نسبت ، بر عدله قوای مترفعه سی بیننده کی نسبت کیدر . ابن سینانک
 جهانی حیرتده براقان وسعت علمیه سی ، صرف جودت قریمه و تتبع
 ذاتی محصولی اولدینی وارسته اشتباهدر .

ابن سینا ، بلا فاصله ساعتلرجه مطالعهیه دوام ایدر و اصلا علام
 تعب و کسل کوسترمزدی . بعضاً اولوردی که ، بوتون کیجه مطالعات
 و یا تألیفاتله اوغراشیر و بو صورته صباحی بولوردی .
 فطرتک یک مستثنایاراندینی بو داهی ، او قودینی اوکرندیکی
 شیلری تمثیل ایتک خصوصنده شایان تقدیر بر اقتدار کوسترمشدر .
 دماغفوان شبانه آتیا فصل بر نادره روزکار اوله جنی سیاستده
 متجلی ، نافذ و کسکین نظر لرنده نمایان ایدی .

هنوز یکرمی یاشنده ایکن محافل علمیه ده اک یوکسک مصطفی
 صدری اشغاله ، حقیقی بر تحریر اقتدار و مزایاسنی اظهاره
 موفق اولمشدی . شعبات فدن هیچ بری یوقی که ابن سینانک
 نظر تتبع و مطالعه سندن یکمیش اولسون کندیسه مخصوص
 بر دهی ناظمه مباحث فلسفه فی تلبیق ، و طبی یکی باشند تاسیس
 ایدرجه سنه تنظیم و ترتیب ایدره ک بر فن مدون حالنه کتیره ییلدی .
 مدت حیاتی متمادی بر سیاحتله یکمیش و شئونات کونا کونه معروض
 قالمش اولدیفندن سرگذشتی عبرت آمیز غرائبله مالا مالدر .
 عنفوان صباوتی آسیای علیاده یکچرمشدی . بر مدت مکره ابن
 سینایی عراق عجمده کورریورز . قوجه حکیم بوزمایدن اعتبار احیات
 جهان نوردی به آتلمشدر .

انسانی سیاحتده بعضاً بر شهر ویا بر قصبه ده وقفه کیر استراحت
 اولدینی کوریلور . فقط بو توقف ، حقیقت حالده استراحت مقصدیه
 اولیوب یا بر اثر تألیفه مباشرت و یا دردست تألیف بر کتابی اکیال
 ایتک ایچوندر .

ابن سینا مرکز خلافتده فرسخلرجه اوزاق بر اقلیمده طوغمش
 آسیای علیانک سرت ومؤز محیطنده دوره نضجه واصل اولمش ،
 چین حدودلرنده بیله احتیاج دماغیسنی تعلیمین ایده بیله جک
 بو یوک ذکالره تصادف ایلمش ، بر چوق عالمله هم بزم الفت
 اوله بیلمشدی .

او وقتلر جهان مدنیتک مرکز عرفانی اولان مقرر خلافتک ،
 بغداد بهشت آبادک نشر ایتدیکی حرمت عرفان نا چین حدودلرینه
 قدر واصل اوله جق واورالده ابن سیدالرحی داهیلر یتشدیر بیله جک
 درجه لرده فیاض و ذی قوت ایدی . بو حال مرکز خلافتک درجه
 تمدنی تقدیر ایچون یک کوزل بره قیاس اوله بیلور .

ابن سینانک سرگذشت حیاتی بر سلسله شئوناندر . هیچ برشی
 هیچ بر حال قوجه حکیمک روحنه سکون بخش اوله مامش ، بوتون
 مدت حیاتی بر تهیج دائمی ایچنده کذران ایلمشدر .

ابن سینایی بو کون تدریساتله مشغول بر معلم ، بر مدت صوکره
 اداره امور حکومتله موظف بر وزیر ، ایرتمی کون بر محبوس ، بر
 مهم موقعنده کورریورز .

فقط او ، درسخانه سنده اولدینی کی اداره ماصه سنده ده حبسخانه
 گوشه سنده ده متصل تتبعات علمیه و تألیفات نافعه ایله مشغول اولور ،
 جهانلره صیغه میان ذکاسنی ، حجمه سندن طاشمق ایستیان دماغی ،
 تهیجات واضطرابات عجز ایله ایکله یین روحنی ، انجق بو صورته درکه
 تسکینه چالیشیور .

صفحات حیاتیسنه عائد شئونات ائمه ایزلرینک — بعضاً خفیف
 بعضاده کوزه چاربه جق بر صورتده — اثر لرنده ترسم ایتمش اولدینی
 کوریلور . ابن سینا فلسفه سنک صرف عقلی و منطقی اولمسی اسبابی
 یکچرمش اولدینی حیات خشینه تأثیراتنده آراملیدر .
 بو داهی فطرتک ترجمه حالتک عنفوان اولیه سنه عائد پارچه لری
 بالذات کندی لسانندن دیکله یلم .

ابن سینا بالنسبه بر اثرنده دییور که : « پدرم باخ شهرندن ایش
 نوح بن منصور زماننده بخارایه هجرت ایلمش ، بر مدت صوکره
 بخارا کویلرندن « آقشانا » نامنده کی قریبه چکیلره ک اوراده تأهل
 ایلمش . بن و برادر « ابوالحارث » بو کویده طوغمش .
 بز بر آز بیودکن صوکره پدرم تکرار بخارایه عودت ایلدی .
 و بزیده بر لکده کورتوردی .

بخاراده خدمت تعلیمیه تمین ایدیلان ذاندن قرآن کریم
 و مقدمات علوم دینی و اخلاقیه تعیم ایلدم . هنوز اون یاشمده ایکن
 قرآن کریمی کاملاً حفظ ایتکه و احکام دینی دن بر چوق شیلر اوکرنمکه
 موفق اولمشدم . او وقت هر کسک موجب استغرابی اولمشدی .
 علم حساب اوکرنک ایچون پدرم بنی بر تبحر نزدیکه کوندردی . بو
 ذات حسابات هندیه به یک زیاده واقف ایدی . او ائزاده بخارایه
 « ابو عبدالله النائی » نامنده بر عالم کشدی . پدرم ، خدمت تعلیمیه مده بولمق
 اوزره ، بو ذاتی خانه مزه قبول ایلدی . کندیسندن علم منطقی او قودم

« کتاب الحکامه او قودینی اثرک ایساغوجی رساله سی اولدینی تصریح ایدیلور . »

منطقک روحی آ کلامقیزین یالکیز قواعدینی و اصطلاحاتی اوکره نیورد . شرحلره مراجعت ایدرک کندی کندیقه تبه اته قویولد .

عینی صورتله او قلیدسک کتابخده تماماً مطالعه ایلدم و اوکر ندیم . معلمدن بش آتی بحث او قور و صر کره کتابی معلومه احتیاج قالمقیزین کندی کندیقه ا کمال ایدردم .

معلمه رخصت ویرلدیکی زمان « المجسطی » یه باشلامشدم . بو ائشاده طب تحصیلده ایتدار ایتدم . تبعاتی خسته لر اوزرنده کی مشاهداتله ا کمال ایدیوردم . تجربه و مشاهدندن ، کتب طیبیه مطالعه سندن زیاده استفاده ایتدم . او ائشاده اون سکیز یاشمده ایدم . متادیا چالیشیر و بر بخی آ کلاویه مزایسم جامعه کیده رک درگاه الوهیتدن استمداد ایدردم .

کیجه لر ایسه یا مطالعه و یا برشی یازمقله کچیریردم . او یقو باصه رق یورولدیغمی حس ایدنجه بر بارداق شربت ایچردم . بوسورتله او یقوم قاچار و بن تکرار مطالعات و مشغله مه قویولور ،

او یقو ائشاندی بیله ذهنم یته مطالعه م مشغول اولوردی . اکثر کونلر ، او یقودن او یاندیغم زمان ، بر چوق مسائلی حالت نومده حل ایتیش اولدیغمی آ کلاردم .

فن مناظره ، حکمت طبعیه و علوم ریاضیه به تمامیه وقوف پیدا ایدنجه قدر بوسورتله چالشمدم . بعد علم کلام و حکمت نظریه تدقیقه کیریشدم . نه چاره که بو فندن باحث اولان کتابی هان قرق دفعه تکرار ایتدیکم و الفاظی کاملاً از برلدیکم حالده بر درلو بر معنا چیقارامبور و برشی آ کلاویه میوردم . بو حال بنی یک مأیوس ایدیوردی .

بر کون بر کتابچی دکانه او غرامشدم . بر کتاب مزایده اولنیوردی . باقدم ، کتاب او زمانه قدر آ کلاویه مامش اولدیغم بر فقه ، حکمت نظریه عائد ایدی . بوفن آ کلاشامز و هیچ بر نیته یارامز دییه کتابی اعاده ایتدم . کتابچی اصرار و صاحبک پارهیه احتیاجی اولدینی جهته یک اوجوز حتی اوج درهمه قدر ویره بیله جکینی بیان ایتدی . کتابچینک اصرار ، اوزرینه نهایت اشترا ایتکه مجبور اولدم .

بو کتاب حکمت نظریه عائد فارایتک بر اثری ایدی . اوه عودت ایدر ایتیز حرزجان ایله کتابی او قومغه باشلادم .

کتابی ا کمال ایتدیکم زمان اولجه از برلیوبده آ کلاویه مامش اولدیغم مباحثی کاملاً او کرشمدم .

ارتق مسرتمه بایان یوقدی . سو یخمدن سجده شکرانه قیاندومور چوق صدقه ویردم .

شهراده نوح بن منصور خسته لامشدی . تدایوسی ایچون بنی چاغیردیلر . بو وسیله ایله سرا یک زنکین کتبخانه سنی تدقیقه پول بوله بیلشمدم .

اون سکیز یاشمده ایکن بوتون بوفلری - حافظه مده شمیدیکندن زیاده مسائل بولنق اوزره - تماماً ا کمال ایلکه موفق اولمشدم .

بوفلره بو کون بیله دهافضله برشی علاوه ایدمدم . « ابن سینا بوسوزلری ششمه کالک اک زیاده رونقدار بولندی بوسنده یازمش اولدیغندن مالک اولدینی قوه ذکا و حافظه نک انسانی حیرتله بر اقامسی قابل دکلدر . »

قومشولرمزدن ابوالحسن اللارودی شعبان قنونی جامع بر اثر قلده آلامی رجا ایلدی . « مجموعه » اسمنده بر کتاب تألیف ایتدم . ابوبکر نامنده دیگر بر ذات مجموعه یه برده شرح یازلمه سنی تکلیف ایتدی . یکریمی جلدن مرکب بر کتاب یازدم . بو ائشاده یکریمی بر یاشمده ایدم . پدرمک تاریخ ارتحالیه بو زمانه مصادفدر . پدرمک وفاتی اوزرینه بنده بر وظیفه ایله بخسارای ترکه مجبور اولدم . جرجانه چکیله رک « امیر شمس المعالی قابوس » انتساب ایلدم . فقط بو ذات بالا خره توقیف ایدیلرک محبسده وفات ایتدیکندن بنده دهستانه کیتدم . بوراده آغیرجه خسته لاندیم . صو کره یته جرجانه عودته مجبور اولدم . ابو عبیدالجرجانی طرفندن حسن قبول کوردیم . « ابن سینانک ترجمه حالته دائر بالذات ویرمش اولدینی معلومات بوندن عبارتدر . حیاتک قسم متبایسنه عائد وقوعاتی ده (جرجانی) بروجه آتی تصویر ایدیور :

« ابو محمد الشیرازی نامنده محب معارف زنکین بر ذات ابن سینایه بر خانه اشترا ایلدی . بن (جرجانی) هر کون المجسطی بی تدرس ایتک اوزره بو خانه یه کیدر کلیردم . ابن سینا منطق (الاوسط) و هیئته دائر بعض آثار ایله (قانون) ک مقدمه سنی و محقق المجسطی بوراده تألیف ایلدی .

حضرت استاد بالا خره جرجاندن « ری » قصبه سنه نقل مکان ایلدی . (ری) ده مجدالدوله نک خدمته کیردی . مجدالدوله (ملانقولی) خسته لغنه مبتلا اولمشدی . ابن سینانک تدای واهتمامی سایه سنده مجدالدوله بو (داء المراق) خسته لغندن قورتولدی . جناب شیخ شمس الدوله نک ورودینه قدر زی ده اختیار اقامت ایلدی . (کتاب الخلقه) و (کتاب الحشر) ی بوراده یازمشدر .

فقط بر مدت صو کره قزوینه و اورادن ده همدانه چکلکه مجبور اولدی .

بو ائشاده شمس الدوله خسته لامش اولدیغندن ابن سینانی رییه دعوت ایلدی . شیخ اجابت ایتدی و تدایوسی سایه سنده شفا یاب اولان شمس الدوله کندیسنه رتبه وزارت توجیه ایلدی .

فقط آز بر مدت صو کره عصیان ایدرک ابن سینانک خانه سنی محاصره وقتانی طلب ایلدیلر . شمس الدوله عسکری تسکین ایچون بوداهی عرفانک نفی واجلاسنی اراده ایلدی .

حضرت استاد ، ابی سعید نامنده بر محبتک خانه سنده قرق کون قدر اختفایه مجبور اولدی .

فقط شمس الدوله نک تکرار خسته لامشی شیخک افق طالعی

کشاد ایلمشدی . امیری تدای ایچون ینه ابن سینانک خذافته مراجعت اولندی ، امیر شفیاب اولدی و مکافاة قوجه حکیمی دفعه نایه اوله رق مقام وزارتہ اصعاد ایلدی .

بو ائزاده وظیفه رسمیه نک کثرتی سببیه حضرت استاد انجق کیجه لری تألیفاته مشغول اوله بیلوردی .

شمس الدوله ، بهاء الدوله ایله ایتدیکی بر محاربه ده وفات ایلدیکندن برینه کچن مخدومی ابن سینانی مقام وزارتده ابقا اتمک ایسته مش ایسه ده مشارالیه قبولدن استکاف و ابو رالب نامده بر جراحک خانه سنه التجا واوراده اختفا ایلدی .

ایشته بو کنج اختفاده ایدی که (الشفا) بی تألیفه باشلادی . ابن سینا کوشه اختفادن (علاء الدین) ایله مخبراته کیرشمشدی . مقصدی علاء الدین نزدینہ عزیمت ایتدیکی . تاج الملوك مخبراته کسب وقوف ایلدیکندن ابن سینانی بر قامه یه قبادی . فقط حضرت شیخ تبدیل قیافته بورادن فرار تشبته بولندی و بنم (جرجانینک) معاونتمه اصفهانه قاچه بیلدی . و اوراده علاء الدوله طرفندن حسن صورتله استقبال ایلدی .

اصفهانک اعظم علمایی هر جمعه ابن سینانک زیارتنه شتاب ایدرلردی . بو ائزاده حضرت استاد (شفای) اکاله موفق اولدینی کی منطق ، هندسه ، حساب و موسیقی به دائره متعدد آثار جیده تألیف ایلدی . بر مدت صوکره علاء الدین رفاقتده همدانه رحلت و اوراده امیر مشارالیه طرفندن رصدات هیئه اجراسنه مأمور ایلدی .

ابن سینانک بنیه سی پک صاعلام ایدی . فقط احتراصات باهییه فرط مغلوبیتی بوتون منابع قواسنی دوچارضعف ایلشمشدی . همدانده وجع بطنی ایله مترافق صرعه نوبته طوتلیدی . تدای سسایه منده بر از اکتساب عافیت ایدر کی اولشمشدی . فقط ادامه صحته لازم کلدیکی قرر اعتنا ایتدیکندن خسته لی تکرار نکس ایلدی . آرتق امید قلامشدی . بو حال کندیسیده آکلایه رق دوچار یأس ونومیدی اولمش و اطرافنده بولنازله خطاباً : « حیاتک قوه انظمه سی آرتق چکیلمکه باشلادیغنی حس ایدیورم . فیما بعد هر درلو تدای فائده سزدر . » سوزلریه بو آچی حقیقی اعترافه مجبور قالمشدی .

فی الحقیقه بر ایکی کون صوکره یعنی ۴۲۸ سنه سننده « میلادک بیک اوتوز آتشیجی سنه سنه مصادف » بو خارقه عرفان جهان فانییه ابدیاً وداع ایلدی ، الی سکز سنه لک بر حیات تمیج آلود دکل ، بر جهان علم و عرفان سونمش ، شرقک شعله نواره سی ابدیاً انطفأ پذیر اولشمشدی . نعش مغنرت نقشی همدانده دفن ایلدی .

جرجانینک ساده بر افاده ایله خطوط اساسیه سی ترسیم ایتدیکی شو حیات هیجان آمیز ، ابن سینانک روحنده ، دماغنده پک درین ایزلر بر اقمشدر . اثرلنده بوایزله عائد پک خشین محاکمه لر کوریلدور . همدانه قدر اختیار سیاحت ایتش اولان موسیو شیممر ابن سینانک انزواگاه ابدیسی زیارت ایتدیکنی بیان ایدیور . شیممر

دیور که : « شرقک بو بیوک حکیمک مقبره سنه یاقلاشدقچه قلبیده درین بر حس احترام یوکسلمکه باشلادی . قبر - مع اناسف - خراب و پریشان بر حالده ایدی . ابن سینانک غریبه کی امثالنه التجاگاه ایدی اولان (بانه نون) کی محشم مبانی عالییه یی تخطر ایدنجه بوخرابی علم وقته قارشی بر تحقیر کی عد ایدیوردم .

شیممرک شو مطالعه سی بزی پک چوق دوشوندرملیدر . فی الحقیقه سنه لرحه حاکمه افکار بشریت اولان بر نادره دهانک مطموره ابدیسی خرابه زار بر حالده بر اقق عالم اسلام وبالخاصه منسوب اولدینی ترک عنصری ایچون عفو ایدلمز بر قصور ، بر قدر ناشناسلقدرد .

صوک زمانلرده عالم اسلامده مشهود باصره ابتهاج اولان نهضه فکریه شبه یوق که بر کون بو یقیق مزار اوزرنده حضرت استادک شان بلند عرفانیه متناسب معظم بر تر به بایدیر ته جق ، بلخده ، ری خرابه لری اوستنده ، همدانده نام ذی احتشامنی تجیلاً آبدلر رکز ایتدیره جکدر .

بو یوم مسعودک کلدیکی زمان جهان مدنیتک بر شکل نوین عرض ایده جکنده شبه یوقدر .

چونکه بلخده ، بخاراده ، همدانده یوکسلمه ک اولان بو آبدلر عالم اسلامک بمث بعدالموت تجلیاتنه مظهر اولدیغنی جهان بشریته اعلان ایده ک ونجم وهلاک آرتق شعله جلالتی ابدیاً محافظه یه قرار ویرلدیکنک بر تمثال دائمیسی اوله جقلردر .

بو کون یالکیز ماضیلره افتخار ایدن اسلاملر ایشته او زمان حال و استقبالده حاکمه مدینتی اولق شرفی احراز ایده جکلردر . ابوالفرج وابن ابی اصیبه ، ابن سینانی احتراصات باهییه فرط انهماکله تافطه و بالنسبه نا بموسم اولان ارتحالی ده بونک تأثیرینه حمل ایدیورلر . فقط ، عینی زمانده دوشونملیدر که ، بو قوجه داهی بر ذکای خارقه نما ایله مجهز بولنیوردی . دماغی وقتندن اول انکشاف ایلمش ، آرام ناپذیر بر فمالیتله متصل خیر بالانمش ، وجودی ایسه مدید بر حیات سعی وتبمک ، نا کھانی حادثات هیجان بخشانک ، مرهمتسز تضییقاتی آلتنده پیرانمشدی . عجبا بو حالاتکده شو ناموسم افولده بر تأثیرلری یوقدر ؟

شبهه یوقدر که ابن سینانک اضطراب آلود بر حیات ولوله دار ایچنده تکاملی ، بو تکاملک حیرتجنس مخلدات متروکه سی جدأ بر خارقه در . ابوعلی ، شعبات فنک هر قسمه دائر تدقیقاتده بولمش ، هر شعبه فنده درین بر وقوف واقتدار کوسترمشدر .

ابن سینا ، متفکر بر حکیم ، حاذق بر طبیب ، منقد بر منطق شناس ، ذکی بر ریاضی ، متخصص بر علوم طبیعیه عالمی ، صاحب بریت بر سیامی ، مثبات وفضائل اخلاقیه ایله متحلی بر خارقه بشریت ایدی .

آوروپا لسانلرنده ابن سینانک نام بلندی آویسن « avicenne » صورتنده اشتهار ایلشمشدر .

شرقه ایسه (شیخ العلماء) و (رئیس العلماء) عنوان فخرتلیغی احراز ایلشمشدر .

مابعدی وار مدلی اعدادیسی مدبری م . شمس الدین